

LAGUNAREN

LITERATURA

Miren Agur Meaberen 'Azalaren kodea' gaztelaraz jarri dute Interneten

Susa argitaletxearen web orrian irakurtzeko jarri dute berriki Espainiako Kritika saria jaso duen Miren Agur Meaberen *Azalaren kodea* liburuaren gaztelaniar itzulpena. *El código de la piel* izenburupean jarri dute irakurgai poema liburua www.susa-literatura.com/co-digo helbide elektronikoa. Lan honekin batera beste zenbait euskal idazleren lanak daude gaztelaniara itzulita, Susaren web orrian.

Jack Kerouac-en 'On the road'-en jatorrizko eskuizkribua 2,4 milioi dolarren truke erosi dute

Jack Kerouac-en *On the road* (1951) liburuaren jatorrizko eskuizkribua 2,4 milioi dolarren truke erosi zuen Jim Irsay estatubatuarra, joan den asteartean, New Yorken egin zen enkantean. EEBBeko historiaren obra literario garrantzitsua hau erosteko eskaini den dirutza inoiz liburu bategatik eskaini den handiena da.

MUSIKA

Bilboko Orkestra Sinfonikoa zuzenduko du Alexander Rahbarik

Alexander Rahbariren zuzendaritzapean kontzertuak eskainiko ditu Bilboko Orkestra Sinfonikoa, gaur eta bihar, Euskalduna jauregian. Turina musikariaren *Erritmoak*, Saint-Saëns-en *Lehen biolontxeloarentzat kontzertua* *La minorrean*, G. Faure-ren *Elegia* eta Korsakoven *Scheherezade* obrak interpretatuko dituzte bi emanaldietan.

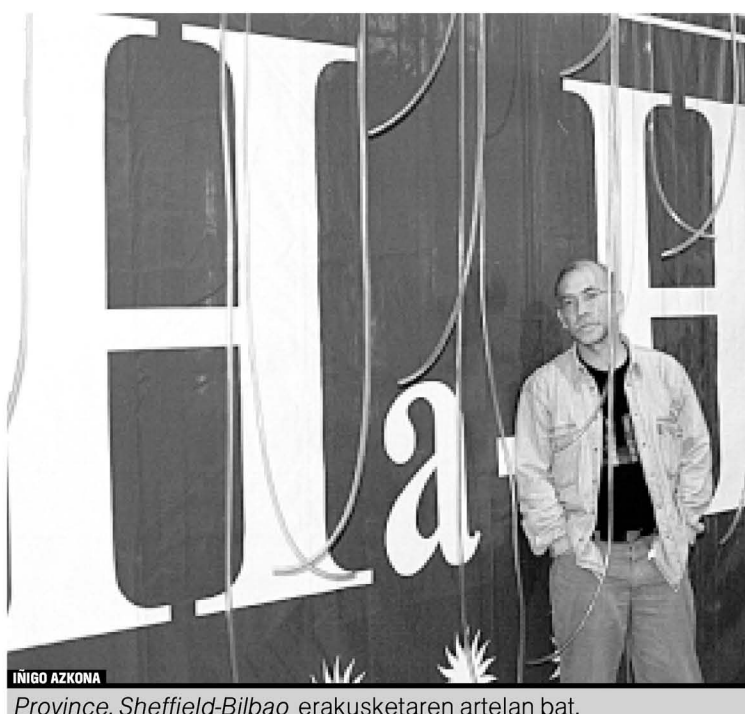
ARKITEKTURA

Guggenheim museoa FIABCI saria jaso du

Higiezinekin zerikusia duten Lanbideen Nazioarteko Federazioak (FIABCI) aisialdirako arkitektura kategoriako *Prix d'excellence* saria eman zion atzo, Bilboko Guggenheim museoari. FIABCI-k turismoan zein hiriaren berrikuntza eta garapen arloan museoa jokatu duen rol garrantzitsua goraipatu zuen. Era berean, eraikinaren balio arkitektoniko eta artistikoa nabarmendu zuen federazioak. 1997an ateak ireki zituenetik, guztira 29 sari jaso ditu Bilboko Guggenheim museoa.

KRITIKA ARTEA

Ismael Manterola

INIGO AZKONA

Province. Sheffield-Bilbao erakusketaren artelan bat.

Hiriaren gaineko hausnarketa

'Province. Sheffield-Bilbao'

Egileak: Sheffieldeko Arte Eskolako lau artista eta Leioako Arte Ederren Fakultateko bost irakasle.
Lekua: Bilbao Arte. **Egunak:** Maiatzaren 4tik 30era.

Sheffieldeko Arte Eskolako lau artista eta Leioako Arte Ederren Fakultateko bost irakasle arteko erakusketa ikusteko aukera dugu Bilbao arte zentroan, gai bakar baten inguruan: hiri. «Helburu nagusia kezka bati erantzuna bilatzea da: hiri espazioan agertzen doazen aldaketak ekologia berri bati, hau da, naturarekin dugun erlazioari beste era batetara ulertzeari erantzuten ote dioten, edota bestalde, erdigune eta hiribazter berriak ezarriko dituen gizartearen ordenamendu berri bati erantzuten ote dioten», aurkezten dute katalogoan elkarlanean aritu diren Sheffield eta Bilboko artistak.

Hiriaren gaineko hausnarketa gaur egungo artearen zeregin ohikoa da, batez ere, aldaketak eta berrikuntzak jasaten ari diren hirietan. Badirudi Sheffield eta Bilbo antzeko arazoak eta kezak dituzten hiriak direla eta horregatik elkarlana eta erakusketa. Biak omen ziren gainbehera handia jasandako hiri industrial kutsatuak eta biak hartu omen zuten eraldatzeko erabakia.

Horrek aldeko eta kalteko ondorioak ditu, hasieran aipatu dugun katalogoko pasarteetan adierazten den bezala. Hiriaren eraikitako arkitektura ederrek gauza asko ezkuta dezakete eta ezin dira pobrezia bezalako gauzak alfonbra azpian gorde.

Beraz, artearen lana kezka hauek agerian jartzea ere bada eta erantzunak ematea baino gehiago erantzunak bilatzea

izan daiteke artista hauek egin duten ahalegina.

Argazki eta ikus-entzunezkoak

Ingalaterratik datozen artistek erabilitako baliabideak argazkia eta ikus-entzunezkoak izan dira. S. Dutton, P. Peacock eta M. Jordan hirukoteak egindako buruz beherako argazkiak eta bueltak dabilen buruenak *Province* eta *Ciudad* izenburua dute, lurralde baten buru den hiriarri erreferentzia egiteko.

Steve Hawley-k berriz, *Lost in Space* izeneko bi lan jarri ditu, biak hirian egindako bidaia dira bata espazioan eta bestea denboran.

Euskaldunen artean ikus-entzunezkoak azaltzen badira ere, ez dira bakarrak. *Hiri bat iluntasunean gidatzeko faroa* izenburua du Josu Rekaldek egindako ibilbidea. Flexo batek argitutako Bilboko planoak argi fokoaren kanpoan geratzen denari buruzko hausnarketa bultzatzen du.

Sarritan errepikatu den ibilbidearen ideia landu du Juan Cregok ere *Walk/city* instalazioan. Bi hauetan eta Augusto Zubia-garen lanetan alde kontzeptualak indar handia du eta katalogoan argitaratzen diren testuek osatzen dituzte erakusketan ikus ditzakegun arte lanak.

Azkenik komunikazioa landu dute Augusto Zubiagak eta jaY-xa izeneko taldeak. Lehenak bi lagunaren artean erabili behar den makinaren bidez eta publizitateak, belarria eta ahoa lotzen duten tutuen bidez besteak.

Hiriak, beraz, protagonista, komunikazioa eta inkomunikazioaren espazioak, aldaketa eta tradizioari lotutako tokiak, botere eta lan guneak, bizitzeko eta aldegiteko egiturak.

KRITIKA MUSIKA

Joseba Martin

Bikote bat baino askoz gehiago

Aly Bain eta Phil Cunningham

Lekua: Bilboko Kafe Antzokian. **Eguna:** Maiatzaren 22an. **Jende kopurua:** 300 lagun. **Iraupena:** Ordubete eta berrogei minutu. **Salneurria:** 1.800 pezeta.

Bi urte lehenago 900 lagun bildu zuten eskoziarrek Arriaga antzokian; orain, berriz, herena. Auskalo zeintzuk diren arrazoiak, baina bildutakook primeran pasa genuen. *Another gem* lan berria aurkeztera etorri ziren Aly eta Phil, bide batez bikotearen zuzeneko pieza one-nak berreskuratu zituztelarik.

Phil gure eskuinaldean agertu zen ohiko Borsini zuriaekin, eta Aly gure ezkerrean biolin pare batekin. Phil gaztelania eta euskarazko ikastaroaz aritu zen, eta musikari ekin zioten entzuleen lehenbiziko barreak lortu eta gero.

Kanadako Cape Breton eta Eskoziakoak izan ziren hasierako piezak eta hauetako laugarrenean, *reel* batean, txaloak laguntzen hasi ziren. Eta horrekin batera sustraidun musikari buelta osoa eman zioten: Estonia, Norvegia, Suedia, Louisiana, Texas, Appalacheak, Irlanda, Quebec... Leku guzti hauetako piezak —tradizionalak edo oraingo musikari batek konposatuak— hartzen dituzte maisutasunez bereganatu arte.

Aly, biolinaren Hendrix bat

Bi musikari dira, baina musika tresnei begira hiru topatzen ditugu: biolina, akordeoia eta pianoa (edo sintetiza-

dorea pieza lasaienetan), azken hau akordeoiaren baxuetan sarturiko midi bati esker. Beraz bikoteak sorturiko musikak talde handiago ematen du. Erritmoetan ez zen aldaketa handirik: *jigak*, *reel* ugari, balsa mordoxka, *slow air* edo *cajun* aireak. Entzuleriak gustura txalotu zuen pieza bizietan eta isil-isil geratu zen lasaie-tan —*Sarah's song*, *Tonder*, *Bonaparte's retreat*, *The gentle light what wakes me*, *Fairy's dance*— amaitu bezain laster oihu eta txalo sutuak botatzeko. Azken atalean Aly Baine bere trebezia erakutsi zigun Texasen ikasitako pieza batez: biolinaren Hendrix bat ematen zuen, nota arinak eta zailak behin eta berriro sortzen. Ondoren Philen txanda izan zen eta antzekoa egin zuen azken partean. *The jig runrig*, *The Swedish jig*, *Estonian waltz*, *Flett from Flotta*, *Aly's song*, *Charlie Hunter's jig*, *The mouse in the cupboard*, *Rosewood*... soinu mordoxka entzun genuen, askotan hiru edo lau parteko piezetan bilduta, pieza berean erritmo ezberdinak nahastuz.

Esan bezala, primeran pasa genuen Philen azalpenekin, Alyk ere askotan jarraipen egokia ematen zuela. Horrela jakin genuen *Tonder* kantua, Danimarkako izen horren jaialdiaren 25 urte ospatzeko enkargua, taxian konposatu zuela Philek zenbait minutu estreinatu baino lehen... mandatua erabat ahaztuta zeukalako. Tipo jator eta jostari hauekin dene-tarik gerta daiteke. Eta, zorronez, hala gertatzen da.

WILHEM von HUMBOLDT
1767-1835

Euskaldunen herrian barrena
1801

Koldo Mitxelena Kulturunea
ATARIA

Modulu elkarreragilea
2001eko maiatzaren 10etik ekainaren 23a arte.

Z.M. Gipuzkoako Foru Aldundia
Diputación Foral de Gipuzkoa